

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50
Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

JÁRDÉTESEK FELVÉTELNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A kassai színészet sorsa.

Nem vagyunk nyugodtak.

Komjáthyt itt kell tartani!

Kassa, május 8.

Egyik laptársunk az A. K. Közönség, már nyugodtan néz a színház jövője elé. Nyugodtsága pedig abban rejlik, hogy Stoll Károly a Népszínház volt főrendezője és Vidor Dezső az Operaház rendezője együttesen pályázni akarnak a kassai színházra. Az új pályázók nagyszabású társulatot ígérnek, oly nagyszabású, mely operákban is gyönyörködtethetné a kassai színházközönséget.

Mi bármint is mérlegeljük a helyzetet, nem osztjuk laptársunk véleményét. A kassai színészet egyáltalán nincs ezzel a megoldással biztosítva, mert annak két feltétele van:

1. A színigazgató művészi garanciája.

2. A legmesszebb menő anyagi garancia.

A kassai színház nemcsak kulturintézet, hanem elsősorú vállalkozás. A színház igazgatója nem lehet alvállalkozóknak, pénzügyi strómanoknak az alkalmazottja, hanem kell, hogy anyagilag független, saját jelentékeny vagyonát kockáztató, ezt a vagyont odaadó és komoly munkával védelmező művészember legyen. A kassai színház, bármint optimista számítással is kalkuláljunk, nem nyújt annyi jövedelmet, hogy a névleges igazgató és a háta mögött álló pénzügyi igényeit kielégítse. A névleges igazgató, aki más pénzével dolgozik, nagyon természetes, hogy szellemi munkáját alaposan megfizetteti. Viszont a pénzügyi ember, bizonyára nem a művészet iránti lelkesedésből bocsát jelentékeny tőkét a bérlő igazgató számára. Az haszonrészeseledést, tőketörlesztést, kamatokat köt ki magának.

Nos, aki azt hiszi, hogy ilyen körülmények között a kassai színészet zavartalan jövője biztosítva van, az alaposan téved. Ha meg ráadásul a más pénzével spekuláló igazgató nagy társulatot ígér, akkor világos, hogy nem reális vállalkozásról van szó. A kassai közönség műpártolásának is

van határa. Aki azon túl is remél — az rajongó idealista, tehát egyúttal vállalkozónak is nem felel meg.

A kassai nézőtér egyharmada rossz. A színház világítása, fűtése vagyont emészt fel. Bérlő közönsége pedig nincs olyan a kassai színháznak, hogy az igazgató már a saison elején nagyobb szabású művészi programot tűzzen maga elé, melynek sikeres megvalósítását, az állandó közönség, — a bérlő biztosítja.

A kassai színigazgató egy hétnél tovább terjedő műsortervezetre nem is gondolhat. Éppen a bérlők hiánya miatt. Ráadásul azonban a kassai széles időjárás is befolyásolja a színház kalkulussait. Aminő az idő, olyan a publikum. Nagy hidegben és melegben kerüli a színházat s csupán tél elején és utóján, valamint kora tavasszal van közönsége a színháznak. Már olyan időben mint a mostani — nincs. Ezt bizonyítják a félig telt házak előtt lezajlott Komlósi-esték.

Ezeket a szempontokat nagyon fontolóra kell venni. Ezek a döntő momentumok. Aki ezekben tájékozatlan, annak bukni kell, mint ahogy félig menekült Kassáról Szendrey, a ki szintén pénzügyi dolgozó s nem birta. Komjáthy anyagilag független, gazdag ember s olyan művész, aki hosszú tapasztalatait, nagy tudását, rátermettségét értékesíteni tudja a színház vezetésében. Működése alatt föllendült a kassai színészet, az érdeklődés fokozódott a színház iránt s művészi szintjében is gyarapodott színpadunk. Hogy itt tartunk, ez sok munkába s még több áldozatába került Komjáthyknak.

A törvényhatósági közgyűlés beleugrott a pályázat kiírásába. Ma már bánják azok is, kik szavaztak e kérdésben. A közönség pedig a leginkább bánja Komjáthy esetleges elvesztését. És ez elvégre mérvado s nem néhány színházkerülő ur hatalmaskodást mivelő eljárása.

Belátták egyébként a bizottsági tagok közül többen, hogy a hozott határozat igazságtalan és túlló a célon, ez okból ívet köröznek egymás között, mely Komjáthyknak társadalmi uton elégtételt akar szolgáltatni.

Komjáthy, ha a pályázattól tartózkodik, pusztán a bizalmatlanság

látszatával bíró határozat miatt teszi. Ha azonban a kassai társadalom talál reá módot, hogy a bizalmatlanság látszatát, mert valójában nem az, kellő formában eloszlassa, a közönségnek ilyen egyöntetű szeretete Komjáthy előtt bir majd annyi súlylyal és értékkel, hogy kötelességének tartsa, továbbra is a szeretet körben megmaradni. És ha Komjáthy marad, mi is elmondhatjuk, hogy a színészet jövője elé nyugodtan nézünk.

A felekezeti béke.

A kassai kath. autonom kör.

Ferdinándy igazgató beszéde.

A kassai kath. autonom kör legutóbbi felolvasást tartott, melyen Karsai Ervin főgimnáziumi tanár, a „Modern koreszmék a tudomány szolgálatában” címmel előadást tartott. Majd a kör társadalmi szakosztálya dr. Besseney Béla elnöklésével a nyári hónapokban tartandó kirándulásokat és szórakozásokat beszélt meg. Este bankett követte, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg.

A bankettnek érdekességet kölcsönöz Ferdinándy Gyula, megyei főjegyző, a kör igazgatójának beszéde, aki szükségesnek tartotta, hogy a kör céljairól felvilágosítást nyújtson s egyben feleljen arra, mintha a kör felekezeti béktelenségét akarna előidézni. Kétségtelen, hogy az autonom kör megalakulása széles körben a reakció tünete gyanánt nyert megítélést s a liberális gondolkodású emberek nem várják működésétől azt az irányt, melyet most Ferdinándy szükségesnek tartott hangsúlyozni. Ez a beszéd azonban most kötelező erővel bír, mert az a férfiú mondotta, akinek a kör irányítása kezében van. Ferdinándy szerint a vallásfelekezeti harc nem az ő kenyere.

Ezt megnyugvással kell fogadnunk, el nem vitathatván a katolikusok azon jogát, hogy autonómiájuk sürgetésére egyesülhessenek. A megnyugtatóra szánt beszéd jelentősebb részét közöljük, azzal a megjegyzéssel, hogy komolyságában megbizunk s a kör tevékenységének megítélésénél az abban vázolt programot használjuk színvonalunkéul.

Ferdinándy beszéde így hangzik:

„Miért egyesültünk szervezetbe. Talán visszavonást s felekezeti gyűlölséget akarunk? Avagy talán a haladás útjában akarjuk megakadályozni a magyar társadalmat, avagy a vallási közösség tőgája alatt politikai célok, magánérdekek szolgálatába szegődünk? Nem. Mi mindenekelőtt autonómiát kívánunk szervezni önmagunknak, autonómiát, amellyel más vallásfelekezetek

Schütz és társa

angol uri-szabók

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Megérkeztek a legdivatosabb kelmék és szövetek. Pünkösdi ünnepek előtt rövid idő alatt készítünk uri öltönyöket.

már régen rendelkeznek, de amellyel mi, még ma sem bírunk. Önkormányzatunk dolgát állandóan felszínen tartani, a közvéleményben előkészíteni, dűlőre vinni, ez ami célunk!

A vallás felekezeti harc nem ami kényerünk, a vallás gyakorlatában teljes szabadság, az embereknek nem vallásfelekezethez való tartozás, de a becsület, a képzettség, a műveltség és hazaszeretet szempontjából való értékelése és megbírálása ez az egy elvem. A vallási türelmetlenséget, a felekezeti küzdelmeket egész valóságban elítélem. Azt tartom e tekintetben, amit Deák mondott: „a felekezetek közötti háboru, ha fanatizmusból ered és fanatizmussal vitetik, káros, veszélyes nemzetünkre nézve, oly vallási küzdelem pedig, mely hit, vallási buzgóság nélkül, magánérdek s politikai célokból vitetik, még kárhuzatosabb, veszélyesebb, sőt utálatos is.

Míg egyrésztől abban a tudatban vagyok, hogy az autonom kath. kör. hajlékából vallásfelekezeti türelmetlenség és harc kiindulni nem fog, másrésztől a büszke öntudat felemelő érzetével mondom, hogy jogaink esorbulását, megsemmisítését nem engedjük.

Az aut. kath. kör egyaránt kultur és erkölcsi intézmény, feladata a tudomány és vallás, a művészet- és erkölcsnek ápolása, hivatása keretében, míg a magyar nemzeti szellem érdekében mivelőleg és oktatólag kíván közrehatni, addig a hazafias érzést a magyar műveltség terjesztésével fejleszteni akarja.

Majd így folytatja:

„Aki tehát vallásfelekezeti szemüvegen át tekintni működésünket, aki ellenünk a viszályon s a gyűlölség magvait szórja el társadalmunkban, aki minket a liberalizmus, a haladás ellenfeleinek nevez, az vagy téved, vagy rossz szándékkal van irántunk. A tévedőket felvilágosítani, a rosszszándéku ellenségeinkkel a küzdelmet felvenni kötelességünk.”

Eljön a király.

Megmondta Wekerlének.

A koronázási jubileum.

Wekerle és Andrássy bécsi utja egyebek kivételével, amelyeknek hivatalos tudomásul adása bizonyára nem fog késni, örvendetes hírt szerzett az országnak. Minden ellenkező híreszteléssel szemben, melyek szerint a király még koronázásának negyvenedik évfordulójára sem jönne Budapestre, a király saját szavával adott cáfolatot. A tegnapi kihallgatáson közölte Wekerle miniszterelnökkel, hogy júniusban Budapestre jön. S egyúttal értésére adta a miniszterelnöknek, hogy a koronázó Mátyás-templomnak új orgonát adományoz.

A király nyilatkozatának jelentősége nyilvánvaló. A magyarság ellenségei görcsösen hirdették, kivált egy idő óta, hogy a király kedvetlen, tudni sem akar a magyarokról, olyannyira, hogy még jubileumának nagy ünnepére sem jön Budapestre. Majd azt híresztelték, hogy a jubileumot a király huzódózása miatt elhalasztják szeptemberre.

Mindezt azért kürtöltgették, hogy belőle politikai tőkét kovácsoljanak. De a hamis híresztelők üzelmeinek ime egyszerre véget vet maga a király nyilatkozatával, amely Wekerle miniszterelnök útján a leghatásosabb cáfolata a hazug és ellenséges híreszteléseknek.

Mi van a locsolókkal?

Az aktaháboru meddig tart.

Szegény tüdők!

Ha olykor az ég csatornái meg nem könyörülnek a kassai tüdőkön, Wandracsek főorvos ur még ijesztőbb arányokban számolhatna be a kassai tüdőbetegek számáról. Mert az egyenesen gyilkos könnyelműség, ahogyan a kassai köztisztaságot intézik, illetve nem intézik. A feltűrt utcák göröngyeit a meleg napsugár szétporlasztja s olyan porfelhőt kavart fel a legkisebb szellő is, hogy az emberek fuldokló köhögéssel kénytelenek elmaradhatatlan dolguk következtében az utakon sietni. Pedig van már vízvezetékünk, amíg nem volt jó kifogásnak használtak, hogy a hordólocsolókkal sem lehet elég alkalmas módon az utcákat öntözni. Most, hogy ez a kifogás idejét multá, a hordólocsolókat a rozsdá marja, a vízvezetési csapokat pedig csak nem akarják megnyitni, hogy üdítő vizsugár áraszsa el a porlepte utcákat.

Az ember esze megáll, hogy Kassán minő kicsinyes kanapé pörökön akad meg a legfontosabb közigazgatási tevékenység. Ismeretes, hogy a köztisztasági ügyeket a tanács kezelte. A közgyűlés azonban utasította a polgármestert, hogy a rendőrség kezére bizza a közigazgatást. Eleget tett-e annak a rendelkezésnek a tanács vagy sem nem tudjuk. Azt látjuk azonban, hogy sem a tanács, sem a rendőrség nem gondol vele, különben Kassa nem volna az, ami az ország legpiszkosabb utcája, szemettel, porral, undorító hulladékokkal telített városa.

A ház mesterek reggel 9 órakor seprik a járdákat, nem úgy azonban, hogy vízzel is öntözzék, hanem száraz seprővel. A porfelhőt hadd nyelje a közönség! A Főútcán arasznyi magas porréteg ülepedett meg. Ha negyedévenként söpörnek is talán, akkor is nappal piszmognak az öreg seprősök s van ismét oly porfelhő, hogy a Szahara is megirigyelné tőlünk. A ligetben is reggel kezdik a söprést, a delet veri a nagytorony órája, mire a por leülepszik.

Az erzsébetéri élelmiszer szinte büzlök a hulladékoktól. És így tovább, minek is folytatnók, ezt mindenki látja, mindenki tudja, csak éppen az illetékes hatóság nem.

Végezetül 120 bizottsági tag közül senkinek sem jut az eszébe, hogy e tarthatatlan állapot ellen orvoslást sürgessen. Szerencsére a közönség sem feledékeny s a legközelebbi választáson majd megmutatja, hogyan kell jegyezni!

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítók telefon jelentése.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 8.

A főrendiház ma délelőtt gróf Dessewffy Aurél elnöklete alatt szokatlanul nagy érdeklődés mellett ülésezett. Az ülésen a nemzetiségi főpapok teljes számban jelentek meg.

Az előző jelentések után a főrendek számos törvényjavaslatot fogadtak el.

Ezután általános érdeklődés mellett kezdetét vette a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Antal Gábor református püspök üdvözli a javaslatot, de szeretné, ha a tanítók a növekedés felekezetének arányában nevezetnének ki. E tárgyban módosítást nyújt be.

Rudnyánszky József báró ellenzi a módosítást.

Wekerle Sándor miniszterelnök szintén nem fogadhatja el Antal módosítását. A kultuszminiszterium e javaslat megalkotásánál a felekezeti érdekeket és szempontokat a legszélsőbb mértékig megvédte. Kéri a javaslat változatlan elfogadását.

A főrendek a javaslatot általánosságban és részleteiben eltagadták, Antal Gábor módosítását pedig elvetették.

Szünet után a törvényjavaslatról szóló bizottsági jelentést vették tárgyalás alá.

Beöthy Zsolt részletesen foglalkozik a törvényjavaslattal. A tanítóképzők államosítása mellett száll síkra.

Bogdanovics Lucián szerb püspök szerint ez a törvényjavaslat mélyen belenyúl a szerb egyház autonómiájába. A szerbek nem foglalnak állást a kulturának magyar nyelven való terjesztése ellen, mert ennek szükségét belátják, de megkövetelik azt, hogy autonómiájukat ne bántásák. A javaslatot nem fogadja el.

Baltik Frigyes ev. püspök örömmel üdvözli a javaslatot, mert ebben az állami és felekezeti tanítók egyrangúak. Azt kívánja, hogy a fegyelmi ügyek a felekezeti hatóság körébe tartozzanak. A javaslatot elfogadja.

Metianu János metropolita aggállal látja a javaslatot, mert az sérti egyházának jogait. A javaslat méltán keltett nagy elégedetlenséget a románok között és ezért a javaslatot nem fogadja el.

Királyi kegyelem.

Budapest, május 8.

A budapesti törvényszék nemrégiben egy évi fogházra ítélte el gondatlanságból okozott emberölés miatt Schneider Dávid virágkereskedőt, akinek gondatlansága három virágkereskedő életébe került. A király ma megkegyelmezett Schneidernek.

UJDONSAGOK.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt pénteken a rendes időben jelenik meg.

A Kassai Takarékpénztár ügye. Barta Ödön országgyűlési képviselő, aki most fővárosi intézetekkel szemben a Takarékpénztárt képviseli, ma este Kassára érkezik s előterjeszti a szanálás módjának részleteit. A szanálás módjának keresztülvitele ugyanis a részletkérdésektől függ. Ez pedig még nem ismeretes. Minden egyéb kombinációval csupán annyi a valóság, hogy a kibontakozásra van reménység.

Munkások a polgármester előtt. A kassai szervezett munkások részéről ma délelőtt 40 tagú küldöttség tisztelettel Eder Ödön polgármester előtt. Szónokuk Molnár Miklós a szociáldemokrata-párt titkára arra kérte a polgármestert, hogy a város a takarékpénztár részvényeibe 600.000 koronát ne jegyezzen, hanem ezt az összeget kulturális célokra fordítsa, vagy kórházat építsen vagy a tisztviselők fizetését rendezze. Eder Ödön a munkások küldöttsége előtt kijelentette, hogy a város 600.000 korona részvényjegyzéssel nem a kassai takarékpénztárt, hanem a kassai pénzpiacot akarja megmenteni. Számos egzisztencia forog kockán s a kassai ipar és kereskedelem nagy veszélytől menekül meg, ha a Takarékot bukni nem engedi. Eder Ödön megígérte, hogy a munkások kérelmét a közgyűlés elé terjeszti.

Beretvával elmetszette a nyakát. Rappold Eugen őrnagy tegnap délután 3 óra tájt, mikor lakására nyitott, véréfagyasztó

látvány tárult szeme elé. A konyha padlóján nagy vértocsában, holtan feküdt hűsége szolgálója Kolbel Ferenc, aki a 20. számú egészségügyi csapat közlegénye volt. Az öngyilkos mellett feküdt a borotva, a konyha padlója pedig merő vér volt. A vérnyomok után ítélve az öngyilkos a tükör előtt állva metszette el nyakát. Néhány lépést vánszorgott, azután összeesett és elvérzett. Az öngyilkosságra előzetesen készült, amit bizonyít, hogy a konyha ablakát lefüggönyözte, nehogy valaki borzalmas tetteben megakadályozza. Az orvosok véleménye szerint az öngyilkos hazaérkezése előtt mintegy 6-7 órával követte el az öngyilkosságot Kolbel Ferenc. Tettének oka ismeretlen. Jó bánásmódban részesült, a gazdája szerette s az öngyilkos is jámbor életű, pontos, szorgalmas fiú volt. Száz korona készpénz maradt utána és sok értékes ruhanemű. Valószínűleg buskomorsága, vagy pillanatnyi elmezavar kergette a halálba. Hulláját a katonai kórházba szállították.

— Öngyilkos honvéd. Simkó János bankói erdőőr tegnap telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy az erdőben egy katonai hullájára bukkant. Cselényi Béla rendőrkapitány, Nagy Géza dr. tisztiorvossal azonnal odasietett. A Szent-János-forrástól mintegy 100 lépésnyi távolságban, egy gyertyanta tövében hason fekve feküdt a honvéd hullája. Rendes katonai ruha volt rajta, nyakán pedig egy kötőfék vastagságu kötél darab lógott. Ugyancsak a fa egyik felső vastagabb ágán, mintegy 2¹/₂ méter magasságban lógott egy elszakadt kötél. Az öngyilkos hullájából ítélve már három-négy nap előtt állott be a halál. A test súlya alatt a kötél elszakadt, amit a lezuhant hulla fekvő helyzete is bizonyít. A rendőrség után odaérkezett élén a ténnyeljárókkal a katonai bizottság is s megállapította, hogy Babics Tamás 9-ik gyalogezredbeli közhonvéd, aki a kaszárnyából még április hó 4-én megszökött. A hullát beszállították a katonai kórházba.

— Elfogott tolvaj. A rendőrség ma csavargásért előállította Lőrincz József szabótanoncot. Kihallgatás közben kiderült, hogy az illetőt lopás miatt keresi ez eperjesi rendőrség. Lőrincz József, gazdája Klamár János nevében 20 koronát kicsalt Tydor Lipót ruhakereskedőtől. A pénzzel Oderbergbe akart szökni, de Poprádon a rendőrség elfogta s abban a hitben, hogy kassai, Kassára hozta. A tolvajt most Eperjesre szállították.

— A középponti háztartás. Berlinből jelentik, hogy a városnak egyik beépítetlen részén nagyobb telepet fognak építeni középponti háztartásra berendezett házakból. A telepek minden házában egy konyha van csupán, ott főznek az egész háznépnek, de lesz egyéb középponti berendezése is a háznak: gőzfűtés, melegvíz-vezeték, gáz- és villamos világítás, porszívó-gép, telefon, automobilnak való kocsiszín és minden egyéb, ami szükséges.

— 25 korona betét. 8.000.000 korona nyereség. Pénzügyi körökben egyébről sem beszélnek, mint a Valuta Bank zseniális financiaüveletéről, amely egyrészt az el-képezhető legjövödelmezőbb tőkeelhelyezést biztosítja, másrészt a nagyközönséget tőkegyűjtésre serkenti. Ez a törvényes formák között megállapított és biztosított művelet abban áll, hogy a Valuta Bank mindazok részére, akik legalább 25 korona betétet helyeznek el, nagyszámu sorsjegyeket deponált, amelyeknek teljesen ingyen átengedett nyereségei a betét nagyságának arányában oszlanak meg a betevők között. A deponált sorsjegy 8.200.000 koronára rugnak. A betét természetesen ettől függetlenül meghozza a bank által fizetett magas kamatot. A haszon tehát dupla: a betét biztos helyen meghozza a maga kamatját, másrészt több, mint nyolc millió koronát kitevő nyereségekre játszik. Bővebb felvilágosítást ad a Valuta Bank Részvénytársaság, Budapest, V., Váci-körut 48. Lapunk mai számában az erre vonatkozó hirdetést, mely a tervet

részletesen feltárja, olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— II. Rákóczi Ferenc lovasszobrára érkezett adományok. VII. kimutatás. Hajdusámson község 4.20 és 12.50, Nagyzsám község 1.90, Bóka község 1 K., Sarkas község 4 K., Felsőcsernátfalu község 2.04, Sikula község 40 fill. Az osztrák-magyar bank miskolczi fiókintézetéből 4 K., Török-bálint község 3 K., Ottlaka község 6.20, Nezsider község 5 K., Elek község 13., Czernya község 3.40 és 11.60., Somoskőujfalu község 3.60., Alsószeli község 10., Garamtő község 15., Berettyóujfalu község 5.30., Ujjanát község 2.60., Haragylafalu község 2 K., Alsószentgyörgy község 8 K., Barabás község 17.10, Berezna község 3 K., Erdőszentgyörgy 2.72., Gróf Csáky féle vasgyár 10., Pusztafödemes község 10.60., Csáková község 6.20., Pitvaros község 9.70., Hajdudorog község 6 K., A késmárki szövőipar-szakiskola 8.50., Kisvárdai község 20., Mezőszentgyörgy 10., Szunyogszék 5 K., Nagygyimót község 3.10., Csontos község 5.20., Weichinger Károly Debreczen 20., A székelyudvarhelyi m. kir. agyagipar szakiskola 5.75., Bussyháza község 14.50., Hubert Vilmos Budapest 5 K., Perény község 4.70., Salánk község 5 K., Hajduduháza község 10., A budapesti áll. felső ipariskola 34., Nagybaracsa község 4.40., Kapuvár község 2 Kor., A szepesbélai m. kir. dohánnyár 9.94., Adand község 4 K., Fehértéplom város 5 K., Nádudvar község 50., Nagysurány község 10., Markas község 5., Szentpéter község 5.60., Karmacs község 6.08., Hosszupereszteg község 2.18., Rákóczi Gábor Óradna 5 K., Az alsókubini m. kir. posta- és távirtda hivatal 5.40., Kispeszt község 5 K., Perjámos község 9 K., Szakadát község 1 K., Szigetujfalu község 2.30., Református Kovácsháza 13.70., Öcsény község 41., Dunaszentgyörgy község 5 K., Sipet község 1.60., A soproni áll. polg. fiúiskola 7 korona 40 fillér.

— Uj szérum a tifusz ellen. Két berlini tudós, Bergell és Meyer tanároknak, sikerült egy szérumot készíteni a tifusz ellen. Ezen a nyomon folytatta kutatásait Oskar Bail a prágai egyetem professzora és feltűnő eredményeket ért el. Azon szempontból indult ki, hogy az új szérumnak meg kell ölnie a tifusz bacillusait olyképpen, hogy a gyorsan élő mérge hatása az egész test szervezetére ki ne terjedjen az által, hogy a bakteriumokat feloldja. Kell tehát egy olyan szer, amely a tifusz bacillusait nem öli meg, hanem csupán kiválasztja. Ez Bailnak sikerült is, amennyiben általában nagyon sikeres kísérleteket végzett. Szérumát, amelylyel Bail a tifusz fel-lépését akadályozza meg, antiagresszív szérumnak nevezte. A beoltott ember vérében azon vércsomókat, amelyekben a tifusz bacillusai vannak, feloldja és kiválasztja. Ennek a kiválasztásnak az a nagy előnye van, hogy nem mérgezi meg a szervezetet, mint eddig azokban az esetekben, ha a szérum a bakteriumokat megölte. Azok a kísérletek, amelyeket Bail végzett, tovább fejlesztik a német professzorok kutatásait. Az eddig végzett kísérletek nagy sikerről tesznek tanúságot.

Színház, művészet.

Heti műsor.

Szardán, Komlósi Emma bucsufelléptével *A szüancz*. Operette 3 felv.
Csütörtökön, délután *A vig özvegy*, este először *Az ördög*. Vigjáték.
Pénteken, másodsor: *Az ördög*.
Szombaton, Diósi Nusi jutalomjátékául *A milliárdos kisasszony*.

Komlósi Emma vendégjátéka.

Katalin.

Fehér Béli operettje nem nagy vonz-erőt gyakorolt a kassai közönségre. Nem is

csoda. Szellemtelen, sekélyes librettója és pezsgés nélküli, limonádés ízű zenéje az újdonság varázsától is megfosztva, nem is kelthet érdeklődést. Így esett meg, hogy kevésnél is kevesebb közönség gyűlt a színházba Komlósi Emmát, Germain hadnagy szerepében megnézni. Pedig a művész kedves látványt nyújtott és hangja csak oly jökedvően csengett, mintha zsufolt háznak énekelte volna. Kár, hogy Komlósi Emma nem új szerepekben mutatta be művészetét, akkor a külső sikere bizonyára nagyobb is lett volna.

Kállai Lujza (Katalin) finom éneke nagyon tetszett, nemkülönben Diósi Nusi, bájos szerepében. Nagy Gyula jó humorai, játéka mellett a többi szereplők is megállották helyüket. A darab kiállítása és rendezése a lehetőség szerint gyatra és rossz volt. Különösen a II. felvonás szolgáltatott az elégedetlenségre okot. A statiszták hada az ügyetlenség és neveltségesség netovábbját produkálja.

1362. szám

1907.

Versenytárgyalási hirdetmény

A kassai m. kir. dohánnyárnál folyó évi szeptember hó végéig teljesítendő 20 drb. ablak kicserélésére 5989 kor. 20 fill., 28 drb. ajtó festésére 361 kor. és 2 drb. új cserépkályha szállítására 240 korona áron.

A benyújtandó ajánlatok az egyes munkákra külön-külön is tehetők oly megjegyzéssel, hogy a szállítandó anyagnak és tárgyaknak magyar származásuaknak kell lenni.

Az ivenkint egy korona bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat az 1362. számú versenytárgyalási hireetményre” címmel legkésőbb folyó évi június 3-án d. e. 10 óráig alulírott igazgatósághoz nyújtandók be.

Egyéb tudni valók részben ezen igazgatóságnál szóbeli érintkezés folytán megszerezhetők, részben pedig ezen hirdetmény kiegészítő részét képező „Általános és részletes feltételek”-ben foglaltatnak, melyek az alulírott igazgatóságnál rendelkezésre állanak.

Pályázó ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy a feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Bánatpénzül az ajánlott ár 5% készpénzben vagy letétre alkalmas értékpapirokban valamely m. kir. adóhivatalnál teendők le s a letétjegy az ajánlathoz csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő elkésette vagy táviratilag tett, letétjegy nélkül vagy készpénzzel érkezett ajánlat figyelembe nem vétetik.

A költségvetések az általános és részletes feltételek az alulírott igazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kassa, 1907. évi máj. hó 6-án.
M. kir. dohánnyári igazgatóság.

A Csermelyvölgyben egy villa bérbeadó.

Cim: a kiadóhivatalban.

VALUTA-BANKRÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Alaptőke 2,000.000 K.

Telefon 96—62.

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 48. SZ.

Telefon 96—62.

□ □ □

□ □ □

□ □ □

A Valutapersely tulajdonosaihoz!

A Valuta-Bank Részvénytársaság igazgatósága a takarékosági szellemet és kedvet előmozdítani kívánván, elhatározta, hogy a Valutapersely-tulajdonosok részére alanti közjegyzői tanusítványban felsorolt sorsjegyek nyereségeit teljes egészében azoknak átengedi és arról a következő közjegyzői nyilatkozatot állította ki:

166
1907. ügyszám.

Másodlat.

Hiteles kiadvány. Közjegyzői okirat.

Én Dr. Kiss József budapesti királyi közjegyző megkeresés folytán megjelentem a Valuta-Bank Részvénytársaságnak helyben V. kerület, Váci-körut 48. sz. alatt levő üzleti helyiségében, ahol Róna Arnold ur a Valuta-Bank Részvénytársaság vezérigazgatója, általam személyesen ismert budapesti lakos, előttem a következő Nyilatkozatot jelentette ki és vétette fel:

A Valuta-Bank Részvénytársaság folyó: 1907. ezerkilencszázhat márczius 23: huszonharmadik napján tartott ülésében elhatározta, hogy a Valutapersely-tulajdonosoknak betéteik rendes kamatozása mellett kötelezőleg átengedi az alant felsorolt sorsjegyek számaira eső nyereséget oly módon, hogy 25-től 50 koronáig terjedő betét képezi az egységet, minden további 25 korona pedig újabb egységet jelent. Az eselleges nyereségek az egységek aránya szerint lesznek királyi közjegyző jelenlétében felosztva és résztvehetnek a huzásokon mindazon perselytulajdonosok, kik betéteiket 30 harmincz nappal a huzások megkezdése előtt a bank pénztáránál befizették. A sorsjegyek a következők:

Január hóban:	Sorsjegy neve	Száma	Főnyeremény	Julius hóban:	Sorsjegy neve	Száma	Főnyeremény
2-án Osztrák vöröskereszt	8074 46 K	60.000.—	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy	1630 21 K	100.000.—		
2-án Osztrák hitelsorsjegy	3244 88 K	300.000.—	2-án Bécsvárosi sorsjegy	2825 72 K	400.000.—		
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy	3343 42 Frs.	80.000.— K 440.000.—	2-án Osztrák hitelsorsjegy	3244 88 K	300.000.—		
			2-án Osztrák vöröskereszt sorsjegy	8074 46 K	30.000.— K 830.000.—		
Február hóban:			Augusztus hóban:				
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772 13 L	15.000.—	1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772 13 L	15.000.—		
5-én Pesti Hazai I. Takarékpénztáregyesület	5237 49 K	300.000.—	16-án 3% Osztr. f.-hitel nyer. kötv. I. kib. 1880-iki	2139 24 K	90.000.—		
15-én 3%-os Osztr. földh. ny. köt. I. kib. 1880-iki	2139 24 K	90.000.—	25-én M. Jelzáloghitelb. konv. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	500.000.— K 605.000.—		
25-én Magy. Jelz.-hitelbank konv. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	200.000.— K 605.000.—					
Márczius hóban:			Szeptember hóban:				
1-én Erzsébet királyné szanatórium sorsjegy	1630 21 K	25.000.—	1-én Bazilika sorsjegy	2948 22 K	20.000.—		
1-én Bazilika sorsjegy	2948 22 K	30.000.—	1-én Magyar vöröskereszt sorsjegy	383 91 K	20.000.—		
1-én Magyar vöröskereszt sorsjegy	338 91 K	30.000.—	14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy	3343 42 Frs.	80.000.— K 120.000.—		
1-én Bécsvárosi sorsjegy	2825 72 K	300.000.— K 385.000.—					
Április hóban:			Október hóban:				
2-án 4%-os Tiszaszegedi sorsjegy	377 79 K	180.000.—	1-én 4%-os Tiszaszegedi sorsjegy	377 79 K	180.000.—		
25-én Magy. Jelz.-hitelbank konv. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	300.000.— K 480.000.—	5-én Pesti Hazai I. t.kp. egyes. sorsjegy	5237 49 K	600.000.—		
			25-én M. Jelzáloghitelb. konv. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	100.000.— K 80.000.—		
Május hóban:			November hóban:				
1-én 5%-os Osztrák 1860. államsorsjegy	13842 16 K	600.000.—	1-én Erzsébet királyné szan. sorsjegy	1630 21 K	30.000.—		
1-én Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772 13 L	30.000.—	2-án Bécsvárosi sorsjegy	2825 72 K	400.000.—		
14-én 2%-os Szerb 100 Frs. sorsjegy	3343 42 Frs.	80.000.—	2-án Olasz vöröskereszt sorsjegy	11772 13 L	30.000.—		
15-én Józsvi sorsjegy	5637 69 K	20.000.—	2-án 5% Osztrák 1860. államsorsjegy	13842 16 K	600.000.—		
15-én 4%-os M. Jelzáloghitelb. konv. ny. köt.	2258 51 K	70.000.—	1-én 4% Magyar Jelzáloghitelb. sorsjegy	2258 51 K	70.000.—		
15-én 1870. Magyar nyereségy sorsjegy I. II.	5933 39 K	200.000.—	15-én Józsvi sorsjegy	5637 69 K	80.000.—		
15-én 3%-os Osztr. fhit. int. nyer. kötv. I. k. 1880-iki	2139 24 K	90.000.— K 1.090.000.—	15-én 1870. Magyar nyereségy sorsjegy I. II.	5933 38 K	300.000.—		
			16-án 3% Osztr. f.-hitelint ny. kötv. I. kib. 1880-iki	2139 24 K	90.000.— K 1.550.000.—		
Junius hóban:			December hóban:				
1-én Osztrák 1864. államsorsjegy	199 22 K	300.000.—	1-én Osztrák 1864. államsorsjegy	199 22 K	300.000.—		
5-én Pesti Hazai I. takarékpénztár-egyesület	5237 49 K	300.000.—	27-én M. Jelzáloghitelb. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	1.000.000.— K 1.300.000.—		
25-én M. Jelzáloghitelb. konv. ny. köt. A. és B.	2491 74 K	100.000.— K 700.000.—					

Az áttekintés egyszerűsítése végett az idegen pénznemeket korona értékben számították.

Alulírott királyi közjegyző tanusítom, hogy az itt elősorolt összes sorsjegyek előttem felmutattak és hogy ezek a Valuta-Bank Részvénytársaság pénztárában elhelyeztettek. Miről ezt a közjegyzői okiratot felvettem, azt a félnek felolvastam, ki is azt akarásával mindenben megegyezőnek találta s ennek kijelentése mellett előttem sajátkezűleg aláírta azzal, hogy az okiratról tetszés szerinti számú hiteles kiadvány lesz kiadható. Budapest, 1907. ezerkilencszázhat márczius 30 harmincadikán. Róna Arnold sk. Dr. Kiss József sk. kir. közjegyző (P. H.)

Ezen közjegyzői tanusítvány szerint minden Valutaperselytulajdonos betétjének rendes kamatozása mellett az év minden hónapjában a fenti óriási összegekre játszik anélkül, hogy sorsjegyekbe egy fillért is befektetett volna. Részt vehetnek ezen játéktervben úgy budapestiek, mint vidéiek. Budapestieknek pénztárunk azonnal kiszolgáltatt a betett összegről egy takarékkönyvet, valamint egy Valuta-perselyt. Vidékről érkezett pénzküldeményeknél elég a név és lakás megjelölése mellett ezen megjegyzés: „PERSELY-BETÉT.” A betétről szóló takarékkönyvecskét azonnal megküldjük, míg a perselyt a betető néven nálunk kezeljük.

A betett összegek felett mindenki bármikor szabadon rendelkezik.

500 koronáig leghelyesebb a postautalvány használata. Kívánatra postatakarékpénztári cheque-lapodat is szívesen küldünk. Az összeg nagysága korlátozva nincsen és minél nagyobb valakinek a betéte, annál nagyobb a nyereséményrészesedése is. Nyeresémények esetén a nyert összeg közjegyző jelenlétében azonnal felosztatik és az illetőknek könyvecskéjében javára iratik. Törlesztéses huzáson való kisorsolás esetén az illető sorsjegy más számú hasonló sorsjeggyel cseréltetik ki. Az első 200 ezer korona befizetése után minden további 200 ezer korona betétnél a bank a sorsjegyek számát a fentiekhez hasonló mennyiségben szaporítani fogja és az új sorsjegyek számai közjegyzőileg hitelesítve közzétételnek. A sorsjegyeknek mennyisége mindenkor a jelzett kulcs szerint fog aránylani a betétállományhoz. A Valutapersely-tulajdonosoknak minden hó 1-én és 15-én megküldjük a Valuta-sorsolási értesítőt 10 fillér ellenében és mindenki oly figyelemmel kíséri a huzások számait, mintha saját sorsjegyeivel játszanék. Sorakozzék tehát mindenki a Valutapersely-tulajdonosokhoz és e célra bárkinek kölcsönzünk Valutaperselyt 6.— K kezdőbetét ellenében. Budapest, 1907. április hó 30-án.

A Valuta-Bank Részvénytársaság igazgatósága:

Elnök: Báró Tornyay Schosberger Lajos.

Alelnökök: Boschan Jakab
nagybirtokos, háztulajdonos, a Ferenc József-rend lovagja,
a Pesti Szentegylet elnöke.készmárky Frey Ferenc
bankár,
a vaskoronarend tulajdonosa.

Vezérigazgató: Róna Arnold.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK: Ifj. Berger Mór nagybirtokos, Brachfeld Sándor keresk. tanácsos, nagykereskedő, Ifj. Braun Ignác nagykereskedő, Herczeg Ede nagybirtokos, háztulajdonos, vajai és ibrányi Ibrányi Mihály nagybirtokos, Litzmann Ignác nagykereskedő, Ponger Bernát nagykereskedő, Weisz Miksa nagykereskedő, háztulajdonos.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Elnök: Eggenhofer József gőzhajózási vállalat tulajdonos, Bárkány Armin nagykereskedő, a Bárkány Emil és Fia cég beltagja, Dr. Gara Zoltán ügyvéd, Huszár Béla a Franklin-társulat intézője, Kun Menyhért nagybirtokos, Spitzer Miksa nagykereskedő, a Fischer Simon és Társa cég beltagja.

Kiadó: Murányi József.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA